

Akreditasyon Çalışmalarında Temel Problemler ve Organizasyonel Bazda Çözüm Önerileri

Prof.Dr. Cevat İNAL

Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi
Dekani

Y.Doç.Dr. Esra YEL

Fakülte Akreditasyon Koordinatörü

Bölümlerin Akreditasyon Çalışmalarında

- Sorun
- Sorunun Yaşanma Sebepleri
- Çözüm Arayışları

Sorun :

- Çalışmaların birkaç kişi çevresinde başlanıp sürdürülmesi
  - Kim ne kadar iş yapıyor?
  - Ben niye çok iş yapıyorum?
  - Bu da nereden çıktı?
  - Bunun iş yükünden başka getirisi yok ki

Sorgulamaları

- Yorumlanmayan ve sürece etkin girmeyen dosyalar dolusu belgeler
- 1 sefer, bir şekilde oluşturulabilmiş raporlar, ama döngüleri işlemeyen süreçler... (raporda öngörülenlerin bile her yıl devamlılığının sağlanamaması)

Sorunun Yaşanma Sebepleri :

- “Bir şekilde başlayalım” ile yola çıkılması
  - Akreditasyon mantığı ve özü nedir, yeterince öğrenmeden başlanması
  - “Benim yaptıklarım, işin bütününde hangi kısmı oluşturuyor”, bunu bilmeme ve öğrenememe
  - Olayı “belge biriktirmekten ibaret” zannetme
  - Başkalarının çalışma sistemini kendine uyarlama yerine doğrudan kopya etme
- Organizasyon
- Bilgilenme
- Organizasyon

Sorunun Bilgilenmeye İlişkin Sebepleri :

Akreditasyon mantığı ve özü nedir? Benim yaptıklarım, işin bütününde hangi kısmı oluşturuyor?

- Okumayı sevmeyen toplum olmaktan ötürü dokümanları okumaktan kaçınma
- Ve buna bağlı olarak “birileri söylesin ben yapayım” yaklaşımı

Olayı “belge biriktirmekten ibaret” zannetme

- genellikle 1 veya 2 kişiyi bu işin eğitimini almak üzere ilgili toplantılara gönderme
- Genel toplantılarla kalabalık kitlelere açıklama

Sorunun Organizasyona İlişkin Sebepleri :

“Bir şekilde başlayalım” ile yola çıkılması
Başkalarının çalışma sistemini kendine uyarlama yerine
doğrudan kopya etme...

Yaygın çalışma yöntemi : komisyonlar ....

1. Eğitimi Geliştirme Komisyonu (E.G.)
2. Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu (Ö.D.)
3. Ders Seviyesi Değerlendirme Komisyonu (D.S.D.)
4. Doküman Hazırlama Komisyonu (D.H.)
5. İnsan Kaynakları ve Mezunlar Komisyonu (İ.K.M.)
6. Bilgi-İşlem Komisyonu (B.İ.)
7. Öğrenci-Sektör İlişkileri ve Staj Komisyonu (Ö.S.S.)
8. Altyapı ve Güvenlik Komisyonu (A.G.)

- Komisyonların nelerdir, görevleri nelerdir?: Yıllardır Fakülteler ve Bölümler birbirlerinden alarak ve gerekli eklemeleri veya değiştirmeleri yaparak işe başlamaktadır.
- Komisyon isimleri ve görevlerinin yazılı olduğu doküman temin edildikten sonra Bölümlerde komisyonlar kurulmakta ve her komisyon belge toplamaya başlamaktadır.
- Öncelik sanki belge toplama ve dosyalama gibi anlaşılmaktadır.

ANCAK:

- Komisyonların bazıları bazı ölçütlerle doğrudan örtüşmekte
  - veya bir komisyonun birkaç farklı ölçüt çalışmakta
- ve durum gitgide daha karmaşık hale dönüşmektedir.

Sorunun Organizasyona İlişkin Sebepleri :

ÖRNEĞİN:

1. Eğitimi Geliştirme Komisyonu (E.G.)

- Doküman Hazırlama Komisyonu (D.H.)
- Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu (Ö.D.) ve
- Ders Seviyesi Değerlendirme Komisyonu (D.S.D.)

2. Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu (Ö.D.)

- Ders Seviyesi Değerlendirme Komisyonu (D.S.D.),
- Doküman Hazırlama Komisyonu (D.H.)
- İnsan Kaynakları ve Mezunlar Komisyonu (İ.K.M.)
- Eğitimi Geliştirme Komisyonu

ile ortak çalışmalar yapmak durumundadır.

Sorunun Organizasyona İlişkin Sonuçları :

- Komisyonlar arasında mecburi işbirliği, zaten tam anlaşılamayan çalışmaları daha da zorlaştırmakta ve kaçınılabilir hale getirmektedir.

“diğerinden birşey gelmedi ki ben işimi yapayım”....

- Aslında
  - “Diğerinden” geleceğin ne olduğu da,
  - gelen dokümanla neler yapılacağı da bilinmemektedir.
  - Birşey gelse aynısının üst makama iletilmesi eğilimi yaşanmaktadır.
- Komisyon sadece işi yapıp Bölüme vermektedir. Bilgileri ilgili ölçütlerde kullanmak artık sadece o Bölümde raporu yazan kişinin elindedir. Sadece o kişi bunları bilip düzenlemektedir.

Bu durum Akreditasyon mantığından daha da uzaklaşmayı sağlamaktadır.

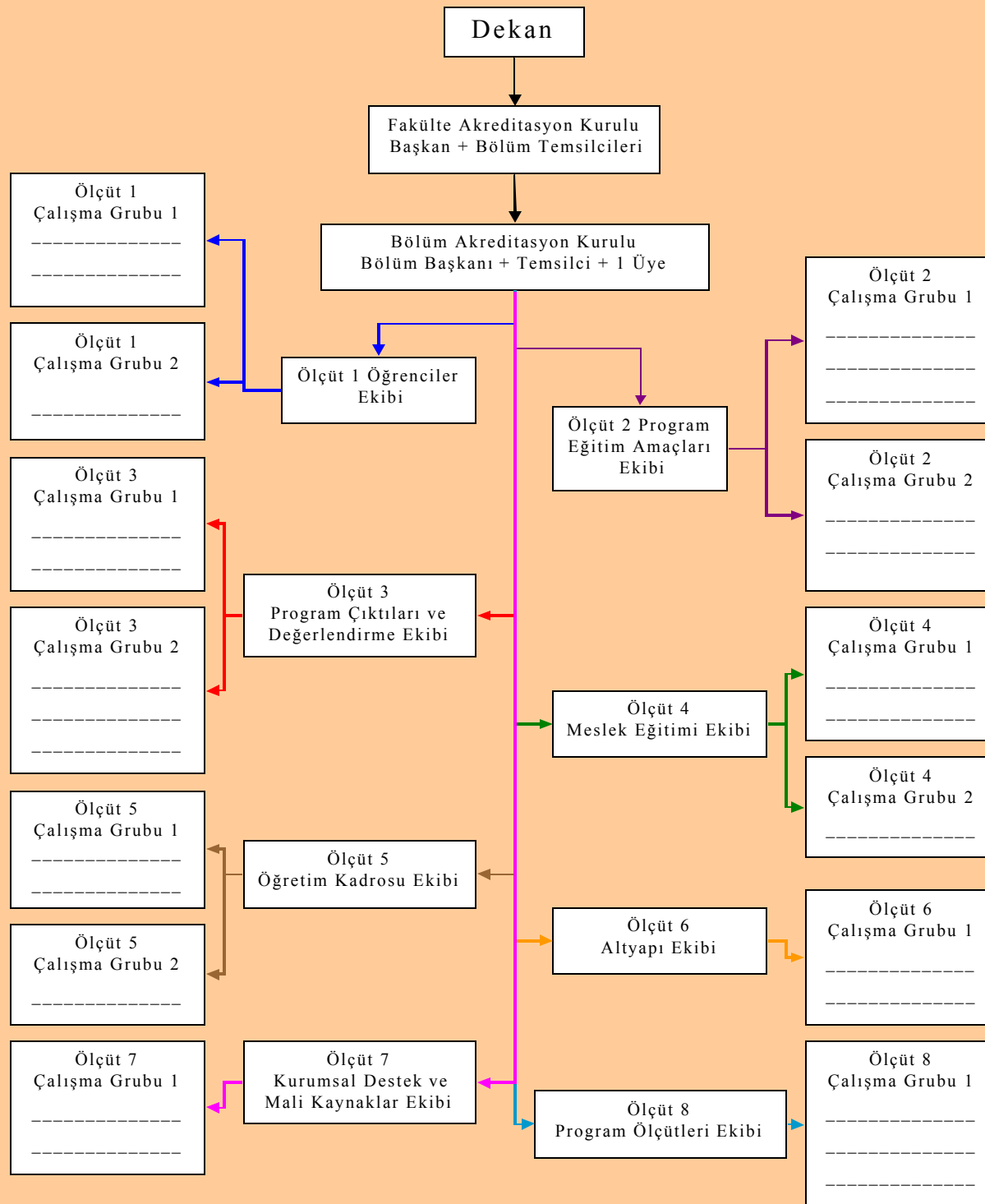
Organizasyona İlişkin Çıkış Yolları :

- Akreditasyon çalışmaları daha organize bir sistemle yürütülmelidir.
- Çalışmanın daha verimli olması için başlangıçtaki görev dağılımlarının ve tanımlarının daha net ve açık bir şekilde yapılması gereklidir.
- Başlangıç bilgilendirmesi görev dağılımına paralel olacağından görev tanımlarının belge toplama işine dayandırılmak yerine Akreditasyonun özünü yansıtmak şeklinde yapılması uygundur.
- Akreditasyon ölçütlerinin çoğunluğunun bütün Mühendislik Bölümleri için ortak olması gerçeğinden hareketle, aynı Fakülte içerisinde bir sistem kurulması ve Bölümlerin aynı sistemle çalışmasının yararlı olacağı görülmüştür.

S.Ü. Müh.-Mim. Fak. Çözüm Çalışmaları :

- “ Özdeğerlendirme ne amaçla yapılmaktadır? Beklenen nedir?” konusunda özet bilgilendirme
- İç paydaş ve dış paydaşın ne olduğu ve bunların Akreditasyon çalışmalarında nasıl yer alması gerektiğini açıklama
- Bölümlerde her bir ölçüt için 1 veya 2 çalışma grubundan oluşan ekiplerin kurulması
- Çalışma gruplarında Bölüm öğretim elemanlarının tamamına yer verme

S.Ü. Müh.-Mim. Fak. Çözüm Çalışmaları :

- “Programların Özdeğerlendirme Ekipleri Çalışma Esasları” hazırlanmıştır
- Ölçütler bazında oluşturulan Çalışma Gruplarının görev dağılımları ve herbirinin yapacakları işler ayrı ayrı gruplandırılmıştır.
- Ekipler bu görev tanımında işlerinin ne olduğunu, Özdeğerlendirmenin hangi kısmını yaptıklarını, yani sistemin neresinde olduklarını rahatça görebilmektedirler.

S.Ü. Müh.-Mim. Fak. Çözüm Çalışmaları :

- Ölçütlere ait çalışma grupları
  - Kendi görev tanımında yer alan işleri dönem boyunca sürdürmekte
  - Kendi konularında gereken Bölüm içi toplantı, anket vs aktiviteleri yönlendirmekte
  - Her yarıyıl raporunu ve diğer dokümanları dosya halinde bölüm akreditasyon kuruluna teslim etmektedir.
- İşbölümünün bu şekilde yapılması ucu açık kısım bırakmadığından herkesin kendi işini yapması kolaylaşmaktadır.
- Örnek olarak eski Ölçüt sistemine göre Ölçüt 1 için hazırlanan kısım burada sunulmaktadır:

S.Ü. Müh.-Mim. Fak. Çözüm Çalışmaları :

Ölçüt-1: Öğrenciler

Bir mühendislik programının değerlendirilmesinde, öğrenci ve mezunların niteliği ve başarıları önemli bir husustur.

Öğrenciler Çalışma Grubu-1 (2 kişiden oluşmaktadır)

Kurum, program amaçlarını yerine getirmedeki başarısını belirlemek üzere, öğrencilerini değerlendirmek, yönlendirmek ve izlemek zorundadır. Kurum, öğrencilerinin, programın tüm gereksinimlerini yerine getirip getirmediğini izleyecek yöntemler geliştirmiş olmalıdır.

Program amaçları doğrultusunda, öğrenci başarısının nasıl değerlendirildiğini, öğrencilere nasıl danışmanlık hizmeti verildiğini ve öğrencilerin nasıl izlendiğini anlatınız. Bu üç konudaki açıklamalarınızı ayrı ayrı veriniz.

Öğrenciler Çalışma Grubu-2 (1 kişiden oluşmaktadır)

Kurumun, yatay geçişle öğrenci kabulü ve başka kurumlardan alınmış derslerin sayılması yönünde politikaları olmalıdır.

Yatay geçişle öğrenci kabul politikalarının uygulanmasında kullanılan süreç ve yöntemleri açıklayınız. Bu süreç ve yöntemlerin çalıştığının kanıtlarını veriniz.

Başka bir kurumda alınmış derslerin kredilerinin geçerliliğini sağlamak için kullanılan yöntemleri açıklayınız. Bu yöntemlerin çalıştığının kanıtlarını veriniz.

S.Ü. Müh.-Mim. Fak. Çözüm Çalışmaları :

Aşağıdaki durumlar bu ölçüt için önemli yetersizliklerdir:

- Öğrenci danışmanlığı ile ilgili sorunlar (Genelde Ölçüt 5 ile beraber ortaya çıkar):
  - Sürekliliği olmayan ve sorun çıktıkça yapılan danışmanlık
  - Etkin ve tutarlı olmayan danışmanlık
  - Danışmanların eğitim programını kavramadaki yetersizlikleri (özellikle çok opsiyonlu programlarda)
- Etkin olmayan izleme
  - Sürekliliği olmayan ve soruna dayalı izleme
  - Ders saydırmada eksik belgelendirme
  - Önkoşullara uymama
- Yatay geçiş yapan öğrencilerle ilgili sorunlar
  - Yatay geçiş kredilerinin değerlendirilmesinde kurallar bulunmaması
  - Yatay geçiş kredilerinin sayılmasında belge bulunmaması (özellikle mühendislik alanlarındaki derslerde)

Sonuç :

- Çalışmalar birkaç kişiyle sınırlı olmaktan çıkmıştır.
  - **Kim ne kadar iş yapıyor? : Artık herkesçe bilinmektedir**
  - **Ben niye çok iş yapıyorum? : Herkes çok iş yapmaktadır**
  - **Bu da nereden çıktı? : Akreditasyonun ne demek olduğu anlaşılmaya başlanmıştır**
  - **Bunun iş yükünden başka getirisi yok ki : yeni sistemle bunu savunanların sayısı önemli oranda azalmıştır.**
- Fakültede akreditasyon bilinci daha gelişmiştir.
- Raporlar artık yaşanan ve devamlılığı olan çalışmaların kağıda dökülmüş hali olmaya başlamıştır.

Teşekkürler !...

*Akreditasyon Çalışmalarında Temel
Problemler ve Organizasyonel Bazda Çözüm
Önerileri*

Prof.Dr. Cevat İNAL

Y.Doç.Dr. Esra YEL

Selçuk Üniversitesi
Mühendislik-Mimarlık Fakültesi